

Faktablad för att bedöma indikator till miljökvalitetsnorm enligt 19 § havsmiljöförordningen

E.3.1 Tillförsel av impulsivt undervattenljud

Havsmiljödirektivet syftar till nå god miljöstatus i EU:s havsområden, det vill säga att biologisk mångfald bevaras och ekosystemen hålls friska och fria från föroreningar, samtidigt som ett hållbart nyttjande möjliggörs genom att en ekosystembaserad metod för förvaltning av mänskliga aktiviteter tillämpas.

En del av den nationella förvaltningen består av att enligt 19 § havsmiljöförordningen fastställa miljökvalitetsnormer med indikatorer som ska innebära att god miljöstatus kan nås. Indikatorerna, med sina målvärden, används för att bedöma om miljökvalitetsnormerna följs. Denna bedömning är i sin tur ett underlag i framttagandet av åtgärdsprogram, men är även ett verktyg för att avgöra om tillståndet i miljön närmar sig god miljöstatus.

Som underlag för bedömningen, och som ett komplement till beskrivningen av indikatorerna i föreskrifterna, publicerar Havs- och vattenmyndigheten faktablad som mera i detalj beskriver indikatorn vad gäller metoder och bedömning. Det kan finnas mer än en indikator till varje miljökvalitetsnorm. Miljökvalitetsnormerna och indikatorerna ingår i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18) om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön, vilka uppdateras minst vart sjätte år.

Version: 1.0

Publiceringsdatum: 2025-04-24

Ändringsdatum: ÅÅÅÅ-MM-DD

Inledning

Impulsivt undervattensbuller från mänsklig verksamhet orsakas exempelvis vid konstruktionsarbeten och undervattensexlosioner och kan ge negativ påverkan på de marina djur som är beroende av hörseln för att till exempel söka föda, hitta varandra eller kommunicera. Indikator E.3.1 *Tillförsel av impulsivt undervattensljud* beskriver hur effekten av impulsivt buller från mänsklig verksamhet förändras över tid. Genom att uppskatta omfattningen av effektområden där impulsivt buller kan antas leda till beteendeförändring hos marina djur för varje enskilt år, beskriver indikatorn förutsättningarna för att nå god miljöstatus.

Miljökvalitetsnorm

Indikatorn E.3.1 *Tillförsel av impulsivt undervattensljud* ligger till grund för bedömning av miljökvalitetsnorm E.3¹ enligt HVMFS 2012:18.

Metod

Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i [övervakningsprogrammet Impulsivt undervattensbuller](#) kompletterad med information från verksamhetsutövare om beräknad effekt av specifika bullrande aktiviteter, där effektområdet beräknas vara mindre än vad som anges i indikator 11.1A i *bilaga 2*.

För att bedöma om målvärdet klaras ska data från övervakningsprogrammet ovan användas. Bedömning sker enligt samma metod som för indikator 11.1A i *bilaga 2* med följande avvikelser. Bedömning görs årligen under bedömningsperioden och rapporterad information om ytan som påverkas av en aktivitet (så kallat effektområde) används för att uppskatta effektområden.

Detaljerad beskrivning

Bedömningsmetod är i stora delar identisk med bedömning av indikatorn 11.1A, HVMFS 2012:18 bilaga 2 som används för att bedöma miljötilståndet, med två avvikelser:

- i. För att säkerställa att belastning av impulsivt undervattensbuller från mänsklig verksamhet inte överstiger tröskelvärdet som definierar god miljöstatus, genomförs en bedömning av E.3.1 årligen under hela bedömningsperioden jämfört med var sjätte år för 11.1A.
- ii. Indikator E.3.1 använder rapporterad information om ytan som påverkas av en aktivitet (s.k. effektområde) istället för de schablonvärden (12 eller 24 km radie beroende på aktivitet och tillämpade minskningsåtgärder) som används för att uppskatta effektområden i bedömning av indikator 11.1A.

Målvärde

Den dagliga andelen av bedömningsområdets yta där ljudnivån kan förväntas leda till beteendeförändring hos marina djur överstiger inte 20 % under bedömningsperioden.

Bakgrund och princip för målvärdet

Målvärdet relaterar till definitionen av god miljöstatus som motiveras i indikatorfaktablad 11.1A. Principen grundas på Helcoms preliminära indikator [Distribution in time and place of loud low- and mid- frequency anthropogenic impulsive sounds](#).

¹ E.3 Miljökvalitetsnorm: Mänskliga verksamheter ska inte orsaka impulsivt ljud som utsätter havsmiljön för bullernivåer som förhindrar att god miljöstatus kan upprätthållas eller nås.

Havs och Vatten myndigheten

Bedömningsområde

Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* Karta 2 i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter
[HVMFS 2012:18](#).

Referenser

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18) om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön.

HaV (2024) Faktablad för att bedöma god miljöstatus enligt havsmiljöförordningen 11.1A
Förekomst och effekt av impulsivt undervattensljud <https://www.havochvatten.se/planering-forvaltning-och-samverkan/havsmiljoforvaltning/bedomningen-av-havsmiljons-tillstand/faktablad-for-indikatorer/god-miljostatus/11.1a-forekomst-och-effekt-av-impulsivt-undervattensljud.html>